

ଭରମଣ, ବିସ୍ୟ କ ଅଭିଜ୍ଞତା

୧.

ଅବାରିତ ପ୍ରତ୍ନଭୂମି, ତବୁ ଏହିଥାନେ
ଜନ୍ମମୃତ୍ତୁହିନଭାବେ ଭୁଲ ଭେସେ ଏସେ
ସହସା ନିହିତ ପ୍ରୋତୋ, ଏହି ପଲ୍ଲବେର
ଜୈବ ଶୁଣ୍ଡୀର ଗାନେ ଦୁଚେଖ ମେଳୋଛି
ଯେନ ; ଧୀର ରୋତ୍ରମ୍ୟ ସମୂହ ପାଥର
ଆମାର ଭାଷାର ଢୋଟେ, ଘନ ଅବସାବେ,
ମେଳେ ଧରେ ଚରାଚର ସୁତୀର କଣ
ଚେତନା - ସକାଶେ ଆମି ଅବାକ ଅଚେନା ।
ଆ କରି ପ୍ରତି ବୃକ୍ଷ, ପଲ୍ଲବେର ନାମ
ଫୁଲଙ୍କୁ କୋନ ଦେଶ, ଅଥବା ପର୍ବତ ?
ଖାଜୁ ବାଟ କୋନ ସନ୍ଧାନେ ଗିଯୋଛେ ?

ତୁମି

ରମଣୀଯା, ଶାରଦ ମେଘେର ମତ, ତୁର
ଲୀଲାବତୀ ପୃଥିବୀର ସବ ନାରୀ ମିଳେ
ଅପାର ଆକାଶ ଲୀଲାମୟୀ ; ଏମୋ ତରେ
ପର୍ବତଶିଖରେ ଉଠି, ଏହିଥାନେ ଧ୍ୟାନ
ରେଖେଛେ ବିଭୂତିଭୂଷଣ — ଏହିଥାନେ
ଆମି ଯାବତୀଯ କାମତାପ ତାଗ କରି
କିଶୋରୀର କଷ୍ପିତ ଆଶୁଲ ଆମି ଧୀରେ
ତୁଲେ ନିହି ପ୍ରସ୍ଥୁତିତ ପଦ୍ମର ଉପରେ ।

୨.

ଶିଲାର ଉତ୍ତମେସ ପାଶେ ହିଂର ବସେ ଥାକା
ଉଦ୍‌ଗତ ଶିଖରେ, ଦେଖା ଶାଲବନମ୍ୟ
ସ୍ଵଭାବ-ବୁନନ, ମହତ୍ମ ସ୍ଵପ୍ନଗୁଲୋ
ଏହିରାପ ମହତା ପୋଯେଛେ । କଙ୍ଗନାର ଚେଯେ ଆଦି
ପ୍ରଜୁଲନ କିଛୁ ନେଇ ମନେ ହୁଯ, କଙ୍ଗନାର ଚେଯେ
ସତ୍ୟ ନେଇ । ମର୍ମେ ସେଇ ଭୂମି ଖୁଁଜି, ଖୁଁବ
ଦ୍ରୋତମ୍ୟ, ଆଦି ନୃତେର ମତ, ତବୁ
କାଂଦି ; ପାଯେର ନୀଚେ ଆମି ଚିରକାଳ
ପ୍ରାର୍ଥନା କରେଛି ତାକେ ଜନ୍ମମୃତ୍ତୁହିନ...

ପିପାସା ମିଟେଛେ କିନ୍ତୁ ଅବିମିଶ୍ର ନୟ
ତାକେ ଆରୋ ଯେତେ ହବେ ଗୁଲ୍ମାମ୍ୟ ଦିକେ
ଅନିବାର୍ୟ ଶିଳା ଆତ୍ମପରିଚୟ
ନିର୍ମାଣେର ହେତୁ ଯାର ସମୂହ ଭରମଣ ।

ଜୟ ବନ୍ଦ୍ୟୋପାଧ୍ୟାୟ

